

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Articolii nefrancate nu se pri-
mesc. — Manuscrisurile nu se
retrimit.

INSERATE
se primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele:

BIROURI de ANUNȚURI:
la Viena: la N. Dukas Nachf.,
Ruz. Angenfeld & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek. A. Op-
pelt Nachf. Anton Oppelk.
la Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII Erzsébet-körut).

PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o serie garmond pe o colonă
10 bani pentru o publicare. —
Publicări mai dese după tari-
ta și învoială. — RECLAME pe
pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

A N U L L X V .

GAZETA — țese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 2 fr. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se prenumeră la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața Mare,
Târgul Inului Nr. 30, etajul
I.: Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe 6 luni 12 cor., pe trei
luni 6 corons. — Un exemplar
10 bani. — Atât abonamentele
cât și inserțiunile sunt a se
plăti înainte.

Nr. 172.

Brașov, Luni-Marți 6 (19) August.

1902.

Conferențele de la Ischl.

Conferențele de la Ischl s'au ter-
minat de-oamidată și foile din Viena
constată ca rezultat al lor, că se vor
continua. Sunt mulțumite și cu atât.
După cum se asigură, cei doi miniș-
tri prezidenți au hotărât în prezența
Majestății Sale, la care au avut o au-
diență comună, de a se întruni erăși
împună cu miniștri de resort la 22
August n. în Viena sau în Budapesta
pre a încerca aplanarea divergențe-
lor, ce mai există cu privire la tari-
ful vamal.

În faptul acesta diarele amintite
ved o dovadă, că învoiala econo-
mică nu stagnează, ci progresază. E
torba, ca deja la începutul lui Sep-
temvrie, adică înainte de ce Majes-
tatea Sa va pleca la marile mane-
re, să i-se facă un nou raport asupra
rezultatului negocierilor.

Atât în Viena, cât și în Buda-
pesta cercurile politice își bat capul
cumva cu întrebarea, decă acest ra-
port, ce se va face peste vre-o două
săptămâni, va semnala deplina înțe-
legere a guvernelor asupra proiecte-
lor pentru pact, ori nu?

Întrebarea e destul de dificilă,
dar tot nu este așa de dificilă și de
delicată ca întrebarea, ce sorțe vor
ave chiar în cazul unei înțelegeri
depline între guverne, aceste proiecte
ale pactului în cele două parlamente?
Afase-va în Reichsrath și în dieta un-
gară o majoritate, care să le aprobe
și să le voteze. În dieta din Pesta
ar pute merge lucrul mai neted,
cu totă opoziția ce-o face partidul
socialist, decă lui Coloman Szell îi
va succeda a dovedi, că a făcut tot
ce numai i-a fost cu putință pentru
asigurarea intereselor economice ale
Ungariei.

În parlamentul din Viena proie-
ctele pactului vor întâmpina mai mari
dificultăți. În tot cazul, de va face
Szell chiar toate concesionile ce i-le
cere ați Koerber, Austriacii vor primi
pactul ca mult mai oneros pentru
ei, decă pentru Ungaria. Deși situa-

țiunea de ați s'a mai schimbat în
raport cu situațiunea de pe timpul
contelui Baden și al contelui Thun,
pe când condițiunile ce le puneau
guvernele ungurești se acceptau a-
prope fără nici o rezistență și apoi
se decretau cu ajutorul faimosului
§ 14; deși Koerber stăruie mult mai
energic în interesul economic al Aus-
triei și se opune cu hotărâre acelor
cerințe guvernului ungar, despre care
crede, că ating prea mult acele in-
terese, totuși proiectele de învoială
sunt departe de a mulțumi poporele
austriace. Dr. Koerber trebuie der la
fie-care poziție în acele proiecte să
se gândească de trei ori, decă o va
pute susține și apăra înaintea par-
lamentului. Ceea-ce îi îngreunează lu-
crarea în deosebi este cestiunea îm-
păcării naționale între Cehi și Ger-
mani, care, după cum bine șcim, a
ajuns a fi strâns legată de cestiunea
pactului.

Cehii amenință prin foile lor,
că reprezentanții lor din parlament
vor împiedeca chiar prin obstrucți-
une votarea pactului cu Ungaria,
decă guvernul Koerber nu va satis-
face mai înainte postulatele lor na-
ționale în privința limbei. Der acesta
nu-o va pute face Koerber în contra
voinței Germanilor din Boemia. De
unde vine că pactului economic cu
Ungaria ar trebui să-i premergă îm-
păcarea ceho-germană.

La acestea se mai adauge și
situațiunea generală economică, con-
curența cea mare pe acest teren, ce
se ridică din partea celorlalte state
și mai ales de peste Ocean, cari
tote împreună fac ca monarchia
austro-ungară să stea sub o mare
presiune, fiind constrinsă de a aduce
jertfe estra-ordinare pentru a se sus-
ține față cu concurența străină.

În împrejurările acestea nu-i
mirare, că cercările dualiste mai
sunt cuprinse și de îngrijirea, ca nu
cumva pactul, despre care vorbim,
de se va și încheia în cele din
urmă cu chiu și vai, să fie *ultimul
pact economic* între Ungaria și Austria.

Căci nu numai pentru timpul de
față, ci și pentru viitorul cel mai
apropiat, acele cercuri nutresc tem-
merea, că eventuala separare a ter-
itoriului vamal, ar aduce mare stric-
caciune economică, atât Austriei, cât
și Ungariei.

Un discurs rășboinic. În Ville-
franche s'a inaugurat în 3 August monu-
mentul ridicat în memoria soldaților franceși
căduți în timpul rășboiului de la 1870. Cu
ocasiunea acăsta generalul André, ministru
frances al rășboiului, a pronunțat un
discurs, în care, între altele, a dis urmă-
toarele: „Nu înțelegem, ca prin acest mo-
nument să glorificăm o înfrângere; fi cu-
noscem consecințele, cari le suferim încă
și astăzi. Soldatul reprezentat în acest
monument este acela al viitorului, care
va reda Franței mărirea ei materială;
acela, care va fi rășbunătorul patriei și
cărui numai fi rezervăm lauri noiștri și
aplausele noastră. — În cursul banchetului
dat cu acăsta ocaziune, generalul André,
rășpundând la diferitele toasturi, a povē-
țuit pe delegații orașului Belfort de a pă-
stra cu sfințenie drapelul de la 1870, care
să nu fie desfășurat, decă pentru a arăta
națiunii franceze, că momentul pentru
marele rășboi a sunat și că toți Francezii
trebuie să se devoteze pentru menținerea
neștirbită a integrității Franței.

Diarele oficiose din Viena aici, precum
și cele din Berlin, după-cum spune o depeșă
din acest oraș, comentază cu mare uimire
discursul ținut la Villefranche de mi-
nistru de rășboi al Franței, generalul
André, calificându-l de fanfară rășboinică.
Diarul „Fremdenblatt“ scrie, că ministru
ar fi putut să se modereze, însă că pro-
babil a voit, ca prin acest discurs să spo-
rască popularitatea ministeriului în acest
moment greu.

**Ce reprezintă ministru ungu-
resc Lang?** Ministru unguresc de co-
merciu Ludovic Lang a asistat zilele acestea
la deschiderea expoziției industriale și
agrară din Vêrșet. La vorbirea, ce i-a adre-
sat deputatul Seeberger, mulțumindu-i pen-
tru sprăjnuțul ce l'a dat guvernului ca expo-
ziția să se potă aranja, d-l Lang a răș-

puns printr'un discurs plin de bombasti-
cism. El dișe, că reprezintă în Vêrșet nu
numai industria și comerțul și nu numai
guvernul, ci și *ideia de stat maghiar*. În nu-
mele ministruului-prezident Coloman Szell,
dă espresie bucuriei, că *ideia de stat ma-
ghiar*, cultura maghiară și nisuințele na-
ționale maghiare serbeză ați în acest punct
mărginaș al țării“ (Vêrșet). În toastul, ce
l'a ținut cu ocaziunea banchetului, ministru-
l a celebrat în frase umplute *patriotis-
mul maghiar* și a cerut Vêrșetenilor să fie
patriotici maghiari în măsură mai mare,
decă până acum.

Sirică *ideie*, cât de fără milă te
tîrșe pretutindeni ministru din Peșta și
cât de mult usază de tine, pentru a lovi
în sentimentele locuitorilor de „limbă
străină“...

Slovaci conscienți. Superintendentul
aug. ev. Dr. Frideric Ballik e cunoscut pentru
sentimentele sale maghiaro-file. În diferite
rënduri Baltik a luat poziție pe față în
favorea maghiarismului, dând prin acăsta
causă de adencă nemulțumire în sinul
credincioșilor săi slovaci. Un cas recent
dovedesce acăsta nu se pôte mai eclan-
tant. Dr. Baltik a avisat nu de mult pe
credincioșii săi din *Miava și Turooluka*, că
în 30 și 31 August n. va visita aceste
comune bisericesci. Senatele bisericesci
întrunindu-se în ședință pentru a delibera
asupra avisului, preotul *Stefanik* a atacat
vii activitatea superintendentului și l'a
senatul a decis, că „deore-ce Baltik s'a ne-
gat ființa sa slovacă și nutresce sentimente
maghiare, el nu e vrednic să fie primit
serbătorește din partea celor două comune
bisericesci, exclusiv slovace“. În urma
acăsta, decă Baltik va face totuși vi-
sita din cestiune, n'are să fie primit, decă
din partea autorităților comunale și po-
litice.

Două congrese macedonene. Din
Sofia se anunță, că aderenții lui *Sarajoff*,
uniți cu socialiștii, au părăsit congresul
macedonean și au format un congres deo-
sebit. Partidul-Tzoneeff și-ar fi constituit
comitetul.

O altă depeșă din *Sofia* spune, că
după terminarea discuțiunilor asupra ra-

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

File rupte dintr'un carnet.

17 August 1902.

La dona visită în Preșmer. — Smaragda Caracaș.
— Bejenarii dela 1821. — O biserică dela
1843. — Fortificații și magazin (de
provizion).

Preșmerul a devenit în timpul din
urmă un „loc însemnat“ în politica de na-
ționalitate din Transilvania. Aici s'a sfin-
țit de curând un stég al pompierilor, cu
care ocaziune d. Lurtz, deputatul sas din
Brașov, a bătut și el o țintă și a pronun-
țat un discurs. Musica a cântat „Gott er-
halte“ etc.

Tote acestea s'au pus pe socotela
lui Lurtz ca lucruri agravante și în
treasa șovinistă multă gălăgie s'a făcut
pe tema acăsta.

Nu din punctul acesta de vedere
este însă pentru mine interesantă comuna
Preșmer, pe care am mai descriș-o odată

în aceste colone.*) Aici sub linie nu se
face politică. Am mai făcut însă o escu-
siune și astăzi aici, ca să mai stau puțin
de vorbă cu prietenii, cari m'au asigurat
deja rindul trecut, că la „sarmale de
varză“ tot-déuna-s bine vêtut. —

Decă iai o hartă specială militară și
măsori cu centimetrul drumul dela Bra-
șov până la Preșmer, afli, că din centrul
orașului și până la drumul Hërmanului
sunt tocmai 16 centimetri, ér de aci pe
drumul ce cotesce spre drépta, alți 7 cen-
timetri până la biserica românescă. În to-
tal așa-dér 23 centimetri. Dat fiind, că un
centimetru pe harta specială represintă
1000 de pași, distanța dela Brașov până la
Preșmer este așa-dér de 23.000 pași. Luând
acum pasul cu 75 centimetri, cum se so-
cotesce în armata austro-ungară, (în cea
românescă e numai de 70 cm.), cei 23000
de pași fac tocmai 17250 de metri, séu
cu alte cuvinte 17 kilometri și ceva.

*) V. foiletunul din Nr. 122 al „Gaz. Trans.“
(5/18 Iunie 1902.)

Distanța acăsta, pe care un turist ar fa-
ce-o în 3—4 ore, cu trășura am făcut-o
într'o oră și jumătate. Sosirăm tocmai,
când sfânta liturgie era la „Tatăl nos-
tru“.

Êșind din biserică, mi-am îndreptat
pașii spre piatra sepulchrală dela mormên-
tul Smaragdei, fiica doctorului Constantin
Caracaș, care pe timpul lui Tudor Vladi-
miresc, refugiindu-se cu părinții săi la
Preșmer, a murit aici în flôrea vieții, în
Maiu 1822. În foiletunul dela 4/18 Iunie
am publicat inscripția latinescă, ce se
afli pe acăsta piatră. Atunci însă n'am
cercetat piatra din toate părțile, ca să vîd,
decă nu cumva mai este și vr'o altă in-
scripție. Nicî Preșmerenii nu mi-au atras
atențiunea asupra acestui luéru, așa că
acum spre marea mea surprisă, cercetând
piatra și pe cealaltă parte, am descoperit
o inscripție românescă cu litere cirile, pe
care am copiat-o și o reproduc aci:

Jalnică urnă cuprinde o flôre
Neînflorită d'al vieții sôre.
Inchiđ cenușa prea drăgălașii Smaragdi
(fiica lui Caracaș,

D'atătea daruri, d'asa duh plină
Aici în țără venind, streină,
Bucurescii, patria ei iubită
Fiind... reilor năpustită
Fugind, — de varvari, când e scăpată,
De cruda môrte e secerată,
Dintre părinții, ce o iubesc
Când lor nădejdea mai frumos creșce.

Am ținut să-mi complectez descrie-
rea de atunci prin publicarea acestei in-
scripții.

După cum se pôte vedé din matri-
culele de pe acele timpuri, aici la Preș-
mer se refugiaseră la 1821 mai mulți „be-
jenari“ din România cari petrecând pre-
cum se vede mai mult timp aici, în fa-
miliile lor s'au întemplat nasceri, decese,
cununii etc. cari au fost trecute în matri-
cule. Așa, cercetând matricula**) boteza-
ților dela 1821, am găsit mai multe în-
semnări despre copii de ai refugiaților,

**) „Protocolum pentru însemnarea boteza-
ților pe séma bisericelor neunite. Prin slobozenia
i. k. gubernium“. — Sibiu. Tipărit în tipografia lui
Ion Bart. 1811.

portului comitetului, delegatul inginer *Stanischnieff* a declarat, că delegații opoziționiști nu pot primi adoptarea raportului. 13 delegați au părăsit sala de ședințe. S'a procedat atunci la alegerea noului comitet. Cu 41 de voturi ale celor rămași, a fost reales vechiul comitet, președinte *Mihailowski* și vice-președinte general *Tzonceff*. Alegerea acesta s'a făcut în absența lui *Mihailowski*, care-și dăduse demisiunea și plecase. S'a ales o delegațiune, care s'a dus acasă la dânsul și l'a invitat să primescă mandatul. Apărând *Mihailowski* în congres, a fost întâmpinat cu aplauze. Dânsul a ținut un discurs făcând, că denunță la deciziunea d'a demisiona definitiv și vră se reîncepă lupta contra dușmanilor organizațiunii, cari sunt și dușmanii cauzei. Discursul a fost mult aplaudat. Generalul *Tzonceff*, colonelul *Nicoloff* și căpitanul *Stoicoff* au renunțat la onorariile, ce li-se fixase prin bugetul comitetului. După asta congresul s'a închis. Adversarii, în număr de 50 de inși, delegați nerecunoscuți, s'au întrunit la berăria *Proschak* și au organizat un al doilea congres, având președinte pe *Stanischnieff*.

Clerul român în secolul XVIII.*)

(Continuare.)

O nedreptate mare s'a făcut clerului unit prin siluirea Românilor de a plăti decime (dijme) nu preoților săi, ci preoților altor confesiuni. Episcopul *Ioan Inocențiu Klein*, ne mai putând suferi această nedreptate, s'a luptat în tot timpul păstoririi sale pentru a face să încete acest așezământ asupra. Dér toate încercările lui rămăseră zadarnice. Episcopul *Aron* a continuat lupta antecesorului său și a dus lucrul până acolo, încât statul catolic (secția consilierilor catolici din guvernul transilvan) în 21 Septembrie 1759 a pregătit un proiect, în sensul căruia o parte din decimele din fundul regiu (pământul locuit de națiunea săsescă) avea să se dea preoților uniți.¹⁾ Din proiectul acesta nu s'a ales nimic, căci Sașilor puternici le venea bine la socotă să-și susțină preoții lor cu decime plătite de Români. Din contră, înșiși preoții uniți fură siliți a plăti decime Sașilor. Spre ilustrarea acestui trist adevăr servescă memorialul preoților români din scaunul Orăștiei, înaintat de episcopul *Aron* la generalul *Buccow* în 14 Septembrie 1762. Vedem din el, că cu aprobarea guvernului, capitulul săsesc lua decime de la preoți, cari în sensul di-

*) Într'aceea a apărut și am primit la redacție valoroasă lucrare a d-lui canonic *Dr. Augustin Bunea*, un volum elegant de 512 pagini. Prețul 4.50 corone (pentru România 5 lei). Se poate procura de la autorul în *Blași* (Balzsfalva). Asupra acestei opere istorice atât de importante vom mai reveni. — Red.

¹⁾ Protocolul anului 1766, pag. 34 din arhivul din *Blași*.

plomei *Leopoldine* erau scutiți de această sarcină. Erau vicleni ca tot-deuna domnii Sași. Nu permiteau, ca preoții românesci să capete porțiune canonică în nici un sat, pe cum se hotărise prin decretul împăratesc din 9 Septembrie 1743, pentru-că după aceste porțiuni nu se plătia nici contribuție, nici decime. Atunci împărătesa, prin decretul din 15 Iunie 1759, a enunțat, că unde preoții nu capătă porțiuni canonice, moșiile lor părintești, ori cumpărate, au să fie socotite ca porțiuni canonice scutite de contribuție și de decime. Nici acesta nu le convenia Sașilor, și astfel îi sileau pe bieții preoți români la plățirea decimelor. Așa se execută în țera acesta tot ce putea fi favorabil pururea asupra popor român, care odinioară numai în cazul acela capăta permisiune de a-și zidi biserică în satele supuse jurisdicțiunii săsesci, decât se obliga, că nu va plăti decime preotului său românesc, ci parochului săsesc, și va contribui și la susținerea învățătorului săsesc, și la zidirea casei parohiale, a bisericei și școlii săsesci.²⁾

În ținuturile, unde decimele se plăteau erariului (fiscului), a patra parte din decime (quarta) se ceda preoților confesiunilor recepte.³⁾ Zadarnică a fost ninsuința episcopului *Klein* pentru a obține acest favor și pentru clerul său. *Aron* încă lucră în această direcțiune. Astfel vedem, că aflând el, că în *Reșinari* fiscal și-ar fi revindecat decimele usurpate de alții, în 1 Iunie 1755 recurse la *Tesaurariat*, ca a patra parte din acelea să o dea preoților uniți. Nu am aflat însă nici-căiri, că fie în *Reșinari*, fie airi să fi ajuns preoții să capete quarta din decimele fiscale.

Prin decretul împăratului *Carol* al VI-lea din 24 Ianuarie 1736, clerul unit obținuse favorul, care îl aveau preoții tuturor confesiunilor recepte din *Transilvania*, de a capăta „sare nobilitară“, adică gratuită, ori cu preț moderat, și anume în comunele mai mari 6, în cele de mijloc 3, și în cele mici 2 măști de sare.⁴⁾ În validitatea acestui drept însă domnii din *Transilvania*, pururea ostili față cu Români, puneau atâtea pedeci, încât favorul devenise în multe casuri aproape ilusoriu. Dece ani de zile, de la 1746 până la 1756 s'a luptat episcopul *Aron*, ca să nu fie nedreptățit clerul în această privință. Odată i-se spunea, că cutare preot nu poate capăta sare, pentru-că nu este cu adevărat unit, ci numai se preface, altă-dată i-se spunea, că în cutare comună sunt prea mulți preoți și nu se poate da la toți, și în fine când se părea, că toate dificultățile

²⁾ *Vezi* *Zehntrecht*, de *G. D. Teutsch* 1858, pag. 313 și 217.

³⁾ *Vezi* scrierea mea despre *Klein* pag. 66 și urm.

⁴⁾ *Vezi* scrierea mea despre *Klein* pag. 35 și 55.

sunt înlăturate, se făceau altele nouă, pe cari decât episcopul le resfira, căpăta răspuns numai după timp foarte îndelungat, când apoi se aduceau alte pedeci. În anul 1753, când episcopul era în *Viena*, a întrevenit și în persoană la împărătesa *Maria Teresia*, ca să nu mai permită șicanarea clerului unit în ce privește sarea, dér pe lângă toate asigurările binevoitoare ale împărătesei, domnii din *Transilvania* nu făceau nimica pentru încetarea asupririlor. În urmă la 1755, când stăpânitorilor nu le plăcuse proiectul făcut de episcopul cu privire la preoții îndreptățiți la cuantitatea sării, *Aron* în adresa sa din 1 Noembrie 1755 plin de amărăciune scria *Tesaurariatului*: „Decă proiectul prezentat nu le convine tuturor, să apucăm calea cea mai scurtă, și în ce privește extradarea sării să observăm regula comună stabilită pentru toate religiunile recepte din principat și în special regula, care se observă față cu *Arianii* (Unitarii) și la care cu drept cuvânt ne-am provocat și trebuie să ne provocăm tot-deuna. Decă prin sacra diplomă *Leopoldină* aprobată și de *Maiestatea Sa* actuala domnitore glorioasă ni-s'a spus, că suntem egali cu confrății noștri catolici de ritul latin în ce privește împărțirea beneficiilor, și decât prin articolul de lege cel mai nou (din 1744), asemenea întărit de *Maiestatea Sa*, ni-s'a spus lămurit, că avem să fim tratați pe-o formă cu cei-lalți fii ai patriei: atunci pentru ce trebuie să se facă atâtea deosebire între noi și ei numai atunci, când e vorba de împărțirea faptică din beneficiile asigurate?“

Ce ar dice episcopul astăzi, când după 150 ani tot așa se respectă legile „de egală îndreptățire?“

Când s'a regulat dreptul de crâsmărit în fundul regiu (pământul supus națiunii săsesci), împărătesa a enunțat, că preoții uniți au să se bucure de drepturi egale cu „păstorii“ (miniștri, predicatorii) săsesci. Fiind-că însă preoții săsesci, și după regularea amintită, exercitau dreptul de crâsmărit, preoții românesci din fundul regiu încă începură a face asemenea. Ceea-ce însă era iertat Sașilor, nu era iertat Românilor, și ast-fel preoții români fură lipsiți de dreptul amintit. Episcopul *Aron* în 2 Sept. 1755 se rugă de guvern, să concedă, ca, în sensul hotăririlor mai înalte, tot a șesea bute să se pôtă vinde în favorul preotului, și de la fie-care bute de vin vândută să-și capete și biserica partea cuvinită. Dér în zadar a fost și această cerere justă, căci spre pildă magistratul din *Sibiu*, în contra ordinului guvernului transilvan de d-to 9 Ianuarie 1758, n'a permis nici-decum, ca bisericile unite din *Reșinari* și *Seliște* să capete după fie-care bute vândută câte 1 fl. 50 cr., ér cu privire la preoții unit din *Reșinari*, care exercitau dreptul de crâsmărit cu restricțiunea amintită, magistratul din *Sibiu*

botezați la biserica de aici, ca: *Balașa*, fiica lui *Constantin Petrescu* și a soției sale *Elisaveta* din *București*, botezată la 8 Iulie 1821, *Simion* fiul lui *Constantin Stătie* și soția sa *Maria*, din *Focșani*, ținutu *Moldovei*, botezat la 25 August 1821, *Gheorghe* fiul lui *Petrache cavafu* și soția *Smaranda* din *București*, botezat la 18 Septembrie 1821 etc. etc.

Pe doctorul *Caracaș*, pe lângă jalea cauzată de mórtea ficei *Sale Smaragda*, l'a ajuns în *Preșmer* și bucurii familiare. Așa tocmai în anul și luna, când a repausat *Smaragda*, i-s'a născut o altă copilă, pe care o găsăm însemnată în „protocolum“ precum urmăm:

Anul Domnului: 1822, Luna: Mai. Zile: 21. Din botez s'au dat pruncului nume: *Elisavet*. Numele și polecra părinților pruncului: *Constantin Caracaș* doftor ot *București*, soția *Irina*. Locul, de unde sunt părinții pruncului: *Preșmer*, băjenar (emigrant, refugiat. — Red.) Numele și polecra nașului său a nașii prin care s'au botezat: *Rusa*, soția d-lui *Nica Diamandi*. Numele și polecra preotului care

au botezat: *Nicolae Popovici*. Cu sfântul mir e uns? — E.

Cine scie, pôte tocmai această *Elisavetă* va fi fost mama neîntrecutului prosoator al nostru *Odobescu*, despre care am arătat rândul trecut după „Portretele“ lui *Ionescu-Gion*, că a fost nepotul doctorului *Constantin Caracaș*.

* * *

Am vizitat și biserica săsescă, care este o zidire foarte interesantă în formă de cruce și a fost zidită la 1343. Biserica e încunjurată de ziduri gróse, între cari se refugiau Sașii în timpuri de răsboi. Servitorul bisericei m'au condus în galeriile, de unde se apără Sașii contra dușmanului îndreptându-și armele pe găurile făcute anume spre acest scop. Alte deschizături verticale serviau, după cum spunea ciceronele meu, pentru a turna apă fierbinte pe asediatori. Ca să pătrunși până în curtea bisericei, trebuia să treci prin 12 porți, din cari până în ziua de astăzi s'au păstrat mai multe. Pe partea interioară a zidurilor, alătura cu galeriile, sunt mai bine de 600

în ședința de la 23 Ianuarie 1758 a decă, să spargă fundul buților lui. Mai târziu Sașii, ómeni prudenți, s'au gândit, că decât sparg buțile, vinul curge și în paguba lor și în a preotului, și ast-fel în ședința de la 21 August 1761 au hotărît să iee preotului buțile cu vin cu tot și să le vândă ei, ér episcopului unit să-i scrie, ca să o-prască tuturor preoților uniți crâsmăritul.)

(Va urma)

SCIRILE DILEI.

5 (18) August.

Din cauza sf. sêrbători de mâne (Martii), Schimbarea la față, și din cauză, că pentru ziua de *Mercuri*, 20 August st. n. (Sf. *Stefan*) e impus prin lege repausul de *Dumineca*, numărul proxim al diarului nostru va apăre Joi sêra.

Zina nasterii *Majestății Sale* s'a serbat adî în orașul nostru în toate bisericile. Autoritățile civile și militare au asistat la Te Deum-ul ce s'a oficiat în biserica romano-catolică, unde a fost comandat și un detașament de honveți, care a dat salvele de onoare. La acest serviciu, dér mai ales la luminația de aseră a asistat foarte mare de popor. Erau iluminate mai ales piața cu sfatul apoi unele din stradele principale ale orașului. Pe înălțimi a fost iluminat Turnul alb, din care eșiau flăcări și care în afară era scaldat în lumină bengalică. Vîrfurile *Tâmpei* a rămas de astă-dată în întunecime.

Vești despre abdicarea *Țarului*. Din *Moscva* i-se scrie diarului *londonesei* „*Morning Leader*“, că după un sondaj, ce circula în cercurile oficiale rusesci, *Țarul* și-ar fi exprimat foarte serios, cătră consilierii săi intimi, intenția sa de a abdică în favoarea fratelui său, *Țarevicul Mihail Alexandrovici*. Se dice, că *Nicolae II* ar fi cu totul deprimat în fața stărei de lucruri din *Rusia* și simte, că n'are nici energie morală, nici rezistența fizică trebuincioasă spre a învinge greutățile și spre a lupta împotriva reacționarilor, cari îl înconjoară.

† *Constantin Bălcescu*. *Vineri* s'a stins din viață, la domiciliul său din strada *Brezoianu*, (*București*) bătrânul *Constantin Bălcescu*, unul din veteranii de la 1848. Născut la 1813, bătrânul *Bălcescu* móre în vîrstă de aproape nouă-deci ani. Încă de mic, căci n'avea de cât 10 ani, el a intrat ca scriitor la ministerul de finanțe. La 1848 a luat parte activă la marșă mișcare de regenerare a *României*. Exilat, împreună cu toți ceilalți capi ai mișcării, a stat opt ani în străinătate mai ales în *Franta* și în *Spania*. La 1860, sub domnia lui *Cuza-Vodă*, a fost numit secretar general al ministeriului de finanțe; ér mai apoi sub aceeași domnie ministru de finanțe și președinte de consiliu. Deputat și senator în diferitele legislațiuni, membru în consiliul de administrație al Casei de depuneri și președinte al acestui consiliu, președinte al Casei de dotație a óstei, *Constantin Bălcescu* era foarte cunoscut și iubit de toate cercurile.

Generali buri în *Anglia*. Foștii generali buri *Botha*, *Dewett* și *Delarey* au sosit alaltăeri la *Santhampton* și au fost primiți cu mare entuziasm. Lordul *Kitchener* i-a salutat de bunăvenire, i-a prezentat apoi lordului *Roberts* și lui *Chamberlain*. Dênșii au refuzat de a asista la revistele flotelor și au plecat spre *London* unde au ajuns *Duminecă sêra*. Și aici au fost primiți cu manifestațiuni călduroase. Ei declară, că nu pot discuta despre afaceri politice, până nu vor conferi mai întâi cu *Kruger*.

Amicizie bulgaro-sêrbescă. Din *Belgrad* se depeșează, că primul ministru bulgar *Danef* a sosit acolo spre a conferi cu primul ministru sêrb *Vuic*, în scop de

⁵⁾ *Vezi* protocoalele citate ale magistratului din *Sibiu*, și mai sus pag. 12: docum. din nota partea dela pag. 123.

Delealea.

întări amicitia sërbo-bulgară, și va comuna un acord spre a combate elementele de agitație și turburare din Macedonia, mai ales în Vechea-Serbie. Apoi Daneff va invita în mod formal Serbia să asiste la serbările de la pasul Șipca. Acastă viziune a lui Daneff răspunde la dorința Rusiei, care voesce o strînsă amicitie sërbo-bulgară.

Deraierea unui tren în Bucovina. O telegramă din Cernăuți (Bucovina) anunță, că trenul postal cu Nr. 314 a deraiat între stațiunile Hlibocka și Czereplut. Opt vagoane de pasageri și două de ambulanță postală au fost sfărîmate; 17 călători au fost răniți, între cari 3 de morțe. Trei împiegați postali au fost de asemenea răniți, unul e pe morțe.

Câți Români sunt în Egipt. După o statistică făcută de curînd, se află în Egipt 2000 Români, cari sunt meseriași, comercianți sêu funcționari. Cei mai mulți Români se află la Alexandria în număr de 700, la Cair sunt 500, ér în orașele Suez, Port-Said, Tanta, Masurah etc., cam la vro 190 și ceva în fie-care. Comerțul dintre România și Egipt reprezintă aproape 2 milioane lei anual.

Himen. D-l Valer Vîro își va celebra cununia cu d-șora Maria Macavețu Duminică în 31 August la orele 3 p. m. în biserica gr. cat. din Archiud.

Môrte subită. Ađi nôpte pe la unspre-dece, un cetățen german al orașului nostru, din cauza unei bôle de inimă de care suferea mai de mult, a cădut pe str. Orfanilor și cu tôte îngrijirile date în pripă de trecători și de un doctor, care sosi mai târziu, își dete sufletul în brațele nevetei sale. Il chema Wilhelm Mayer și era muzicant de profesie în orchestra d-lui Krause, care concertase cu puțin mai înainte la cafenea Neustädter. Cadavrul a fost transportat la spital.

Armata bulgară. Diarul „L'Echo de Paris” spune, că în cas de răsboi, Bulgaria ar avé 126 mii ômenî de trupe active, 20 mii cai și boi, 430 tunuri și 6000 furgone. Rezervele pot da 82 mii de ômenî, 15 mii de cai și 3000 furgone. Armata bulgară este în curent cu cele mai recente progrese realizate în marile armate europene, ea are secțiuni de bicicliști, de telegrafie electrică și optică. O parte din materialul ei de artilerie este furnizat de uzina franceză Creuzot.

Luptă cu o bandă bulgară. Se telegrafază din Sofia, că o bandă de 65 de indiviđi, comandată de Stoianoff, a luptat cincî ore cu trupele turcesci, aprôpe de Gradsko, în Macedonia. Banda s'a încercat să arunce în aer cu dinamită podul dintre Gradsko și Wales. Fiind încunjurată, a isbit să scape, aruncând bombe. Șapte bandiți au fost omoriți și 14 răniți. Stoianoff a fost de asemenea grav rănit perdînd și două degete de la mîna stîngă. Dintre Turci au cădut 22 de morți și 50 de răniți.

Ce e bun, nu e scump. Se atrage atențiunea on. public strîin, că la cumpărăturile ce le face, să aibă în vedere firma M. L. Laszlo succesor Iuliu Popp, tîrgu Inului 29. Piața Francisc Iosif, unde se vînd cu prețuri reduse toți articuli de sezon.

Dela comitetul administrativ al comitatului Brașov.

Săptemăna trecută comitetul administrativ al comitatului Brașov și-a ținut adunarea ordinară pe luna August.

Din raportul, ce l'a prezentat medicul primar vedem, că luna trecută au fost 188 decese, din cari în Brașov 70.

Din bôlele contagiôse raportul relevă angina difterică, scarlatina și pojarul, dintre cari acest din urmă a fost epidemic în Brașov și Cristian.

În ce privește curățenia publică, Brașovul lasă încă mult de dorit și numai prin canalizare se va puté pune capăt mizeriilor actuale.

Alimentele au fost mai de multe-ori vizitate. În Brașov s'au confiscat 58 bucăți de salam stricat, ér în Hërman s'a confiscat bere stricată.

În Satulung apa din apeductul cu țevi de lemn a fost fôrte rea. În Bacifalu lucrările apeductului în curînd se vor termina. În Feldiôra a fost în anchetă un inginer specialist de la ministerul agriculturii cu scop de a organiza introducerea apei potabile, aici însă introducerea unui apeduct corîspundător ar costa prea mult din cauza situației mai ridicate a comunei și a îndepărtării prea mari a isvórelor.

Fabrica de sodă din Codlea a fost vizitată și s'a găsit în ordine.

În Satulung s'a constatat un cas de pelagră, complicată cu alienație.

Sinucideri au fost 2, înecări 3.

Din raportul procurorului luăm următoarele date:

În arestul tribunalului din Brașov au fost în luna Iulie 111 arestanți: 102 bărbați, 9 femei.

Arestanții au câștigat prin munca lor 190 cor. 56 bani, din care 142 corone 92 bani, partea cuvenită erarului, s'a vîrsat la percepție, ér 47 cor. 64 bani a fost partea cuvenită arestanților.

Pe teritoriul comitatului s'au făcut 39 de arătări criminale și anume: 12 pentru crime sêu delictive contra vieții sêu siguranței corporale, 17 contra averii, 6 ultragiu, 1 mituire, 2 referitoare la recruți și 1 agitare.

Directorul financiar raportează, că s'au încasat 1) dări directe: 85.202 cor. 82 b. 2) Taxe militare: 221 cor. 3) Cheltueli pentru întreținerea bolnavilor 1038 cor. 41 bani. Restanțele la sfîrșitul lui Iulie 435678 cor. 76 bani, la taxele militare: 8156 cor. 54 bani.

Pe teritoriul comitatului au funcționat 2 fabrici de spirt. Atreia n'a funcționat. Fabricile au plătit dare: 131.002,20 cor. dare suplimentară pe spirt: 14555,80 cor. Total: 145,558 cor.

Berării au fost trei, cari au produs 2768,24 hectolitri de bere, după care s'a plătit 34,953 cor. 86 bani dare.

Accisele pe vin și carne sunt asigurate pe anul acesta în suma de 243.671 cor. 70 bani. Din darea de consum și debit de bături și bături spirtose prescrisă se vin la rîscumpărare 227.373 cor. 68 b., la arendare 11.643 cor. 15 bani. Ca taxă pentru debit de bături s'a preliminarat pe acest an 32.512 cor.

S'a dat licența de beuturi luna trecută la 8 inși, ér de la 5 inși li-s'a revocat.

Licența de a vinde tutun s'a dat la 9 persóne, sare la 3, timbre la 2. S'a revocat licența de tutun de la 5, licența de sare de la 1, de timbre de la 1.

Numărul contravențiilor descoperite contra erariului a fost de 22.

Sub titlul de alte impositie erariale s'au încasat 525.850 c. 82 b.

Inginerul raportează, că șoselele și drumurile au fost în stare bună.

Lucrările pe șoseaua municipală Zizin-Buzău s'a început la 6 August.

Despărțământul „Zîrnesci” al Asociațiunii.

Onorată Redacțiune! Cetînd în diarul d-v. raportul despre decursul adunării ținută în 10 August c. de despărțământul „Bran” al Asociațiunii pentru literatura rom. și cultura poporului român, și sciînd că acest despărțământ este numai de curînd înființat și că mai înainte comunele brănene erau grupate în același despărțământ cu fruntașa comună Zîrnesci din apropiere, mi-a venit în minte discuția diaristică purtată înainte cu câți-va ani în jurul activității acestui despărțământ. În acea discuție se susținea dintr'o parte, că indiferentismul Brănenilor este cauza că despărțământul II (Bran) al Asociațiunii nu desvóltă destulă activitate. Cele ce au urmat de atunci ne sunt dovadă, că acusa de indiferentism adusă Brănenilor nu a fost întemeiată. De când cele 10

comune brănene s'au rupt de Zîrnesci și s'au constituit sub directoratul d-lui Ioan cav. de Pușcariu în despărțământ deosebit, de atunci acolo treburile Asociațiunii merg regulat, adunările despărțământului se țin an de an și sunt tot-deuna însoțite de espozițiuni economice-industriale. Astfel a fost și adunarea din 10 Aug. a. c. reușită din tôte punctele de vedere, ceea-ce dovedesce, că inima veteranelui Ioan de Pușcariu este tot tînără și însuflețită pentru cauzele de cultură ale poporului nostru.

În același timp cu durere am observat, ca la Zîrnesci nu se mai lucrăză nimica în agrul binecuvîntat al Asociațiunii.

Despărțământul „Zîrnesci” de câți-va ani de zile, dela separarea Brănenilor este mort. Nicî adunări generale, nicî ședințe de comitet nu se mai țin, ba nicî chiar comitet nu mai există. Și decă aceste recerînțe formale nu se îndeplinesc, de sine înteles, că activitate în fond este cu atât mai puțină. Escepție onorabilă formeză numai agentura din Tohanul-vechiu în frunte cu preotul Brumboiu, care nu a voit să închine cu totul stégul culturii poporului român pe teritoriul despărțământului zîrnescian.

Ce să fie ôre cauza acestei neactivități, acestui regres a unei comune românesci, atât de bogată, atât de mare și odinioră atât de falnică? Să se fi sleit ôre cu totul puterile acestei comune, din sînul căreia s'au ridicat o pleiadă întregă de bărbați până la cele mai înalte demnități civile și bisericesci? Ôre gloria trecutului se nu pôta turna putere de viață în sufletele generației de acum?

Noi scim, că la Zîrnesci și astăzi trîesc bărbați inteligenți, cu inimă și cu dare de mîna, capabili de a interprinde orî-ce acțiune culturală românescă. Ce le lipsesce acestor bărbați chemați să conducă afacerile culturale, școlare, bisericesci, economice și politice a 3500 de Români — cauza stărilor triste din fruntașa comună Zîrnesci, — este că nu au ambițiunea aceea corectă și priceperea aceea seriôsă, de a-și întocmi viața și faptele lor așa, ca din ele să iasă în același timp și deopotrivă folose pentru sine înșiși și pentru obștea cea mare. Să lase fruntașii comunei Zîrnesci la o parte falsele ambițiuni și să crêdă cu tărie, că promovarea binelui obștesc însemneză promovarea binelui unuia fiesce-căruia dintre fruntași! Atunci indiferentismul de sine se va lăpêda și trîndăvia, negligența ca praful se vor scutura. Și decă e lipsă de ômenî de muncă, creeze-și Zîrnescenii, că au de unde și cu ce! E timpul cel mai critic acela prin care trece acum comuna Zîrnesci, — se nu se piardă vremea cu cumpînitul jertfei, ce trebuie adusă!

În special, ce privește activitatea despărțământului Asociațiunii, zîrnescenii se nu mai stea pe gânduri și se nu aștepte, ca cei din comitetul central de la Sibiu să le trimită comisar, care să-i mîntuiescă.

P.

Avis.

Adunarea despărțământului Blaș al „Asociațiunii”, și petrecerea anunțată cu acea ocaziune, din cauze momentose se amănă pe 7 Septembrie st. n. 1902. Participanții sunt de nou rugați a se anunța cel mult până în 1 Septembrie.

Tîr, în 16 August 1902.

Comitetul arangeator.

Literatură.

Au apărut:

Rîsplata pécătosului, piesă de Crăciun în trei acte, prelucrată după A. Oppitz de Ioan Baciu, preot în Șoimuș (Nagy-Sajó, comit. Besztercze Naszód) Un exemplar broșat trimis franco prin poștă 30 bani, 12 esemplare 1.80 cor. Baciu țiece în apelul sêu, prin care invită publicul la procurarea piesei, următoarele: „Ca să putem

stîrni în popor gustul pentru teatru, trebuie să începem mai întăit cu reprezentarea unor piese religiôse, spre a convinge poporul, că teatrul nu e o simplă comedie, precum și-l închipuiesc unii, ci el este una dintre cele mai însemnate instituțiuni culturale în viața popórelor și afară de biserică și școlă nu-î altă instituțiune culturală, care să pîtrundă așa direct în sufletul ômenilor, ca teatrul.”

„Isvorul precestei sêu minunile de la Lourdes,” o mică scriere poporală de Ioan Baciu. Prețul 20 bani.

„Carte de compunere” pentru școlele primare în două cursuri concentrice, întocmită pe basa noului plan ministerial de învățământ, de Iuliu Birou învățator. Cursul I. (clasele III și IV). Prețul 50 bani. Se pôte procura de la autor în N. Tikvány n. p. Kakova. Autorul ne comunică, că la 15 Septembrie a. c. va apare și cursul II (clasele V și VI).

Petreceri.

Tinerimea academică din comitatul Solnoc-Dobăca va da în reduta din Gherla la 28 August st. n. un bal. Intrarea, de persónă: 2 corone, o persónă în familie 1.60 cor. Galeria 3 cor. Inceputul la ôrele 8 sêra. În comitetul aranjator vedem ca președinte pe d. Dr. Vasile Romonczai, v. președinte Corneliu Rusu, secretar Iuliu Pordea, casier Iosif Boca, controlor Augustin Ciceoanu și 46 de tineri arangeri. Contribuirile se vor publica. Venitul este destinat pentru ajutorarea bisericii gr. cat. din Gherla.

Petrecere de vară în M.-Uiôra. La 28 August se va da o petrecere de vară în pavilionul erarului (Liget). Venitul este destinat pentru înființarea unui cor la biserica din localitate. Intrarea de persónă: 1.60 cor., de familie 4, respective 5 corone. Contribuirile se primesc cu mulțumire și se vor publica. De ale mîncării trebuie să se îngrijescă ôșpetii. Președintele comitetului e: Dr. Sebastian Radu, casier: Dr. Aurel Sava, secretar: I. Rusu, controlor: Chirilă Curta. În comitet mai sunt 27 tineri.

Petrecere în Gurghiu. Tinerimea română din jurul Gurghiuului va da un bal la 28 August în sala hotelului „Pomul verde” din Gurghiu. Intrarea de persónă 1.20 cor., de familie 2.40 cor. Venitul se va oferî în favorul „mesei studenților” din Blași. Contribuirile se primesc cu mulțumire și se vor publica prin diare. Ôșpetii trebuie să-și aducă singuri de ale mîncării. Comitetul este compus din următoarele persóne: Augustin Cioba președinte, Gavrilă Banea v. președinte, I. Dredeteanu și Gheorghe Branea secretari, Iuliu Grama casier, și Iuliu Cioba controlor.

NECROLOG. În ziua de 14 August a repausat în Chechiș (Selagiu) preotul deficient Ioan Pop în etate de 68 ani. Il jălesc: Vasile Pop, protopopul Almașului, Ana măr. Gârboanu, Ecaterina măr. Olariu, Veronica măr. Opriș, ca fii și fiice, Dr. Ladislau Pop, judecător la Tablă, împreună cu soția sa Amalia n. Orbonaș, — ca frate, Veronica Pop n. Olar, Gheorghe Olariu, Vasile Opriș, Gheorghe Gârboanu ca noră și gineri, precum și numeroși nepoți.

— **Carolina Orbonaș n. Marinovic**, vêduva fostului avocat Mih. Orbonaș de Vajda Hunyad, a rîposat în 15 August în Reghinul-săsesc în etate de 64 ani. O jălesc: Maria Schwarz n. Marinovic, vêduvă de colonel, Nicolae și Eugen Marinovic, ca soră și frați; Cornelia Marinovic n. Dateo, Elena Marinovic n. Munteanu, ca cumnate; Carol Schwarz, căpitan, împreună cu soția și numeroși nepoți.

Sosiți în Brașov.

Pe ziua de 16 August 1902.

H. P o m u l v e r d e: Astian, Ibașfalău; Kremer, Scherl, Budapesta; Antonescu, Craiova; Lipon, căpitan, Păclăuanu, dipl. mat, Bucuresci.

H. E u r o p a: Rösler, Komlós, Viena; Engelhard, Miersdorf; Grün, Dej; Deutsch, Csicsáky, Budapesta; Vlădescu, comerciant, Pitești; Brădescu, Bușteni; Dobrescu, architect, Ionescu, paroch, Bucuresci.

H. B u c u r e s c i: Steinhardt, Meissl, Taussinger, Budapesta; Brunner, H. Aszó, Beer, Gutî, Vogelhut, Viena; Brand, Sinaia; Eskonatz, Dimitrescu, Făier, Hornstein, Adjukievitz, Einhorn, Bozocescu, Bucuresci.

H. G r a n d: Majër, Kassai, Bucuresci.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Cursul la bursa din Viena.

Din 14 August n. 1902.

Renta ung. de aur 4%	121.20
Renta de corone ung. 4%	98.—
Impr. cail. fer. ung. in aur 4 1/2%	119.—
Impr. cail. fer. ung. in argint 4 1/2%	100.—
Oblig. cail. fer. ung. de ost I. emis.	118.80
Bonuri rurale ungare 4%	97.50
Bonuri rurale croate-slavone	98.—
Impr. ung. cu premii	208.50
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	162.50
Renta de argint austr.	101.90
Renta de hartie austr.	101.75
Renta de aur austr.	121.65
Losuri din 1860.	152.30
Actii de-ale Băncei austro-ungară	15 90
Actii de-ale Băncei ung. de credit.	728.75
Actii de-ale Băncei austr. de credit.	685.—
Napoleonori	19 05
Mărci imperiale germane	116.97 1/2
London vista	239.75
Paris vista	95.17 1/2
Rente austr. 4% de corone	99.95
Note italiene	94 05

Cursul pieței Brașov.

Din 15 August n. 1902.

Bancnot rom. Cump.	18.90	Vënd.	18.94
Argint român.	18.80	"	18.88
Napoleon ori.	19.04	"	19.07
Galbeni	11.20	"	10.30
Ruble Rusesct	2.54	"	—
Mărci germane	117.25	"	—
Lire turcesct	21.40	"	21.50
Seris fonc. Albina 5%	101,—	"	102.—

Têrgul de rimători din Steinbruch.

Starea rimătorilor a fost la 12 August n. de 44,658 capete, la 12 August au intrat 1179 capete și au eșit 421 capete, rămânând la 15 August n. un număr de 45,416 capete.

Se notează marfa ungrăescă: veche grea dela 104—106 fil. tînără grea dela 112—113 fil., de mijloc dela 110—112 fil. ușoară dela 110—112 fil. — Sêrbăscă: grea 110—112 fil., de mijloc 109—110 fil., ușoară 106—108 fil. kilogramul.

Se primesc în întreținere conscientioasă băieți și fete

în apropierea de școlile române și germane. In casă se află și un piano.

Adresa la administrația „Gazetei Transilvaniei“ 630,2—3

Bursa de mărturi din Budapesta.

din 12 August. 1902

Sămînțe	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogramme
Grâu Bănățenesc	80	dela 7.30 până la 7.40
Grâu dela Tisa	80	7.25 7.45
Grâu de Pesta	80	7.20 7.45
Grâu de Alba rezală	80	7.20 7.35
Grâu de Bácska	80	—
Grâu ungrăesc de nord	80	—
Grâu românesc	80	—

Sămînțe vechi ori nouă	Soiul	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogramme
Sécara		70—72	dela 6.05 până la 6.20
Orz	nutreț	60—62	5.85 5.95
Orz	de rachiu	62—64	5.15 5.40
Orz	de bere	64—66	5.15 5.25
Ovăș		—	—
Cucuruz	bănățen	75	—
Cucuruz	alt soi	73	—
Cucuruz	"	—	—
Hirșcă		—	4.50 5.—

Produce div.	Soiul	Cursul
Sam. de trifoiu	Luțernă ungar.	dela — până —
"	" transilvană	—
"	" bănățenă	—
"	" roșie	—
Ulei de rapiță	rafinat duplu	—
Ulei de in		—
Unsore de porc	dela Pesta	68.— 68.50
"	dela țera	—
Slănină	svântută	59.— 59.50
Prune	din Bosnia	62.— 62.50
Lictar	Slavon și Serbia din Serbia în s.	—
Nucș	slavon nou	—
Gog și.	sêrbesc	—
Miere	din Ungaria ungrăesc	—
"	sêrbesc	—
Ceră	bent	—
Spir	Drejdinte de s.	—

Nr. 6249—902.

PUBLICAȚIUNE.

referitoare la consemnările pentru statorirea dării de câștig cl. III a aruncului general asupra dării de venit și a taxelor pentru liberarea de miliție pe anul 1902.

Se face cunoscut, că Direcțiunea financiară reg. ung. din loc a pregătit și ne-a și trimis spre publicare consemnările pentru statorirea dărilor pe 1902, consemnate mai jos, anume:

- a) consemnările pentru darea de câștig cl. III cu Nr. 31,500—1902, lângă care sunt puse și contribuiriile pentru fondul bolnavilor din țară;
- b) consemnările aruncului general după darea de venit cu Nr. 14673—1902; in fine,
- c) consemnările taxelor pentru liberarea de miliție.

Tôte acestea consemnări se află espuse in localul perceptoratului orașenesc, unde fie-care contribuabil le pôte lua in vedere timp de 8 zile, adecă dela 16 până la 23 August 1902, totdeauna înainte de amiazi dela 8—12 oare.

Eventuale reclamațiuni in contra aruncului general după darea de venit și in contra taxei pentru liberarea de miliție sunt a-se presenta la subscrișul oficiu in timp de 8 zile, adecă până la 23 August a. c. adresate către Comitetul administrativ al Comitatului Brassó.

Acest termen de reclamațiune are valere pentru toti acei contribuabili, cari in anul precedent deja au fost supuși aruncului general după darea de venit séu taxei pentru liberarea de miliție.

Er acele părți, cari in anul current sunt taxați pentru prima-ora de-a plăti aruncul general după darea de venit, au sé și înainteze reclamațiunile la comitetul administrativ comitatens și privitor la taxele de liberare dela miliția la direcțiunea financiară reg. ung. in termen de 15 zile, dela data înscrierii aruncului general, séu pentru eliberarea de miliție in cârticelele pentru taxă militară.

Reclamațiunile in contra dării de venit cl. III sunt supse termenelor fixate in §§-ii 26 și 27 ai art. de lege XLIV din 1882.

După-ce in modul acesta pe anul 1902 tôte soiurile de dare sunt deja prescise de aceea, pentru a-se induce dările in côlele séu cârticelele de dare a fie-cărui contribuabil, sé provocă toti contribuabilii comunei orașenesci Brassó a-și presenta la acest oficiu de dare orașenesc côlele séu cârticelele lor de dare in timpul dela 16 până la 30 August a. c. Provoacă pe contribuabili sé nu intrelase această presentare, căci cei neglijenți vor fi pedepsiți.

Brassó, in August 1902.

Nr. 629 2—3 Perceptoratul orașenesc.

*****
Dinți artificiali simpli,
 precum și foarte fin lucrați, se pot procura dela
Dr. H. GUST,
 atelier dentistic
 Piața mare, Têrgul pâmelor 19.
 5—6(614)

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul à 10 fil. se vinde la Eremias Nepoții.

PUBLICAȚIUNE

11683/902.

S'a constatat, că in număröse grădini de pomi din Blumena se află păduchele roșu, care este foarte stricăcios pomilor.

In sensul ordinului prea inalt al Ministrului de agricultură Nr. 9679/1899. IV—3 fiecare proprietar de grădină are datorința a stêrpi in modul cel mai temeinic acest insect păgubitor; este decî datorința fie-cărui proprietar a se apuca numai decăt pe stêrpirea aceluia și a continua cu aplicarea mijlôcelor de stêrpire până când observă, că l'a stîrpit cu desêvirșire din grădina sa.

In contra. acelor proprietari de grădini, cari nu se apucă numai decăt de stîrpirea acestui insect păgubitor, séu cari sunt neglijenți și nepăsători la întrebuintarea mijlôcelor de stîrpire, de cumva ar desconsidera aceste dispozițiuni, am fi necesitați sé aplicăm dispozițiunile §-lui 95 al Art. de lege XII din 1894 și a pune noi însine la cale curățirea grădinilor pe spesele proprietarilor.

Spre a promova această stîrpire in mod rațional, am dat ordin grădinariului orașenesc, sé comunice proprietarilor de grădini, cari se adresează la dênșul, atât mijlôcele cu care, cât și modalitatea după care este a se face stîrpirea.

Brassó, in 7 August 1902

1 2(604) Magistratul orașenesc.

Se caută un birtaş,
 care pôte sé depue cautiune, sé fie specialist harnic, a cărui soție sé pôte conduce o bucătărie bună, pentru Otelul comunal din Zêrnești cu începere din 1 Octomvrie st. n. 1902.
 Informațiuni se pot lua dela d-l Franz Tichy, Berăria din Feldiôră.
 631,2—3

Dr. WALTHER KRAUSS,

medic primar al spitalului civil, operator, medic pentru bôle de femei și copii. CONSULTAȚII: dela 2—4 ore p. m. cu excepție de Duminecă și serbători. Șirul spitalului nr. 12.

De închiriat

Sé află in Strada Cacova de sus nr. 10, un cvartir constător din 7 încăperi (5 odă de locuit și 2 culne, una de iarnă și alta de vară) 4 pivnițe, 1 grajd mare, șop pentru trăsură, curte spațioasă și grădină de legume séu flori și de pome.

Doritori sé se adreseze in Piața Prundului nr. 18. 623,2—2

De închiriat

este dela 1 Octomvrie st. n. 1902,

o locuință frumoasă

cu cinci odă de locuit, tôte către stradă, o bucătărie, cămară, pivniță etc. in strada Caterinei nr. 17, aproape de piață.

Informațiuni tot acolo, la proprietarul casei.

— ANUNȚ. —

Cu diua de ađi punem in circulație cea mai renumită și plăcută apă minerală

„REPATI“

provenită din isvorul „Bathori“ din Kászón-Imper, in stare cât se pôte mai prospêtă.

Profesorul de universitate Dr. Bela Lengyel se exprimă astfel:

„Isvorul din Kászón-Imper „Repati“ dă o apă alcalin acidă de tot escelentă, care prin compositiunea ei chimică fericită, precum și in urma conținutului estraordinar de acid-carbonic, formeză o specialitate de apă minerală din cele mai escelente și merită decî de a fi de aproape apreciată.“

Profesorul Dr. Sigismund Purjesz dice:

„Confirm, cum că apa minerală „Repati“ s'a întrebuintat de mine cu bun succes la vindecarea de afecțiuni cataralice ale membranelor mucöse.

Profesorul Dr. Wilhelm Hankó se exprimă astfel:

„Apa minerală „Repati“ este nu numai o apă escelentă de beut, ci este tot-odată o apă vindecătoare, de efect neprețuit, și pôte concura in orice privință cu apa scumpă importată din Boemia, numită apă de Krondorf.“

Depozitul principal se află

in Têrgul boilor nr. 4.

Administrația isvorului e in Kászón-Imper.